

בש"פ 7198/15 - מדינת ישראל נגד מוחמד חאג' יחיא

בבית המשפט העליון

בש"פ 7198/15

לפני: כבוד השופטת ד' ברק-ארז

המבקשת: מדינת ישראל

נ ג ד

המשיב: מוחמד חאג' יחיא

בקשה להארכת מעצר שניה לפי סעיף 62 לחוק סדר
הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים),
התשנ"ו-1996

תאריך הישיבה: י"ט בחשון התשע"ו (1.11.2015)

בשם המבקשת: עו"ד חיים שוויצר

בשם המשיב: עו"ד עלא תלאווי

החלטה

1. בפני בקשה שניה להארכת מעצרו של המשיב לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) החל מיום 3.11.2015 בתשעים יום או עד למתן פסק דין בת"פ 8888-12-14 בבית המשפט המחוזי מרכז, לפי המוקדם.

כתב האישום והליכים קודמים

2. ביום 4.12.2014 הוגש נגד המשיב כתב אישום שנסב על מעורבותו במהומות שהתרחשו בעיר טייבה בחודש נובמבר 2014. ביום 2.6.2015 תוקן כתב האישום כך שהוא נסב גם על פרסומיו של המשיב ברשת החברתית Facebook (להלן: פייסבוק). מאוחר יותר, ביום 2.6.2015, הוגש נגדו כתב אישום מתוקן, שהוא הרלוונטי לענייננו. כתב האישום המתוקן כלל שני אישומים ויוחסו בו למשיב העבירות הבאות: חבלה בכוונה מחמירה לפי סעיף 329(א)(5) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); הסתה לאלימות או למעשה טרור לפי סעיף 144ד2(א) לחוק העונשין (ריבוי עבירות); חבלה במזיד ממניע גזענות או עוינות כלפי ציבור לפי סעיף 413 בצירוף סעיפים 29 ו-144(א) לחוק העונשין; וכן התפרעות לפי סעיף 152 לחוק העונשין.

3. האישום הראשון נסב על מעורבותו של המשיב במהומות שפרצו ביום 9.11.2014 בכניסה לעיר טייבה על רקע נסיבות מותו של חיר חמדאן בכפר כנא (לאחר שניסה לדקור שוטרים). לפי הנטען באישום זה, המשיב הגיע למקום המהומות כשהוא רעול פנים ומצויד בשתי "כוורות זיקוקים". במהלך המהומות פנה המשיב אל עיתונאי ששהה במקום וביקש ממנו להסריט אותו כשהוא קורא לאינתיפאדה. בהמשך לכך, במסגרת עימות בין ההמון לבין כוחות המשטרה המשיב הדליק את אחת מכוורות הזיקוקים שהיו ברשותו וזרק אותה לעבר נידת משטרה שהגיעה למקום. באותו זמן לערך נהג משה גרמן (להלן: הנהג) ברכבו ובהגיעו לאזור נאלץ לעצור בשל חסימת הכביש עקב המהומות. כמה מן המשתתפים במהומות ניגשו אל הנהג ולאחר שביררו כי אינו דובר ערבית החלו לזרוק לעברו אבנים תוך שהם צועקים כי מדובר ביהודי. כתוצאה מיידי האבנים התנפצו שמשות הרכב. בהמשך לכך המשיב התקרב אל הרכב, הדליק את כוורת הזיקוקים השנייה והניח אותה בתוכו, שעה שהנהג עודנו יושב בו. הרכב החל לעלות באש עד שהנהג חולץ ממנו על ידי אחרים שהיו במקום. כתוצאה ממעשים אלו הנהג נחבל בגופו והרכב נשרף כליל.

4. על-פי האישום השני, המשיב פרסם בפייסבוק בהזדמנויות רבות קריאות ישירות למעשי אלימות וטרור נגד אזרחים ישראלים וכוחות הביטחון של ישראל, וכן דברי שבח ועידוד למעשים כאמור ולמבצעים. פרסומי המשיב הוזנו, כך נטען בכתב האישום המתוקן, באופן ישיר ועקיבי בחשבונותיהם המקבילים של כ-4,000 חבריו ועוקביו בפייסבוק. עוד נטען בכתב האישום כי המשיב שלט באופן בלעדי בכלל התכנים האמורים, כמי שהחזיק וניהל את חשבון הפייסבוק שלו, ולכן יכול היה למחוק ממנו תכנים ותגובות לפרסומים ולחסום עוקבים, אך הוא לא עשה כן בשום שלב.

5. בין הפרסומים המיוחסים למשיב בכתב האישום המתוקן, ביום 31.10.2014 הוא הציג בחשבון הפייסבוק שלו איור של יד אוחזת בבקבוק תבערה בוער על רקע מפה של שטחי יהודה, כשעל גבי האיור רשום "למען האלוהים". לצד האיור פרסם המשיב כ"סטטוס" את המילה "יאללה". באותו יום המשיב פרסם בנוסף תמונה של מועתז חג'אזי, אשר ירה בפעיל הפוליטי יהודה גליק ונהרג על-ידי כוחות הביטחון במהלך הניסיון לעצרו. על תמונה זו הוסף הכיתוב "אלשהיה האלוף הגיבור מועתז חג'אזי". ביום 9.11.2014 המשיב פרסם, בהמשך לאירוע המתואר באישום הראשון, סטטוס שבו נאמר "חדשות אודות רכב היהודי, צהלולים בהמשך לזריקת נפצים בתוכו, נהיה בלגן בטייבה", ואף צירף לו צלמית של סימן הניצחון "V". באותו יום שיתף המשיב תמונה מאתר חדשות שבה נראה הנהג מהאישום הראשון כשהוא חבול וברקע נראית אש בוערת. לצד התמונה פרסם המשיב סטטוס שבו נאמר "בני העיר הם חיות!! הצעירים שולחים מסר לתושבי כפר כנא ולמשפחת השהיד חיר, אללה אכבר". עוד באותו היום פרסם המשיב כסטטוס את הביטוי "מדורס לדוקר". סטטוס זה זכה לתגובות תומכות רבות, ובהן התגובה "מדורס למצית לדוקר".

6. ביום 10.11.2014, על רקע שני פיגועים שבוצעו באותו היום באלון שבות ובתל אביב, פרסם המשיב תמונה של עצמו כשהוא רעול פנים ואוחז בידו כוורת זיקוקים על רקע האש שהתפרצה כתוצאה מהצתת הרכב שבה השתתף. בהמשך לכך פירסם המשיב סטטוס נוסף שבו נאמר "האקצא מלכלכים אותו, הצעירים נרצחים, קבוצות נשים ערביות

תוקפים אותן בערים יהודיות והיהודי מסכן הכו אותו ושרפו לו את הרכב, אלוהים ישבור לכם את הידיים, צעירים טיפשים ושחררנו אותה". בסטטוס נוסף שפרסם המשיב באותו יום נאמר "מה שקורה עכשיו זה אינתיפאדה שלישית ומלחמת רחובות לא מוכרזת".

7. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הוגשה בקשה לעצור את המשיב עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו. בית המשפט המחוזי קבע כי קיים "ניצוץ ראיתי" המצדיק את מעצרו של המשיב עד למתן החלטה אחרת. לאחר שמועד הדיון בבקשת המעצר עד תום ההליכים נדחה מספר פעמים, ומשהתקבל תסקיר מעצר בעניינו של המשיב, החליט בית המשפט המחוזי על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים.

8. בית המשפט המחוזי קבע כי קיימות ראיות לכאורה לכך שהמשיב ביצע את המעשים המיוחסים לו בכתב האישום (באותה עת, ההחלטה התייחסה לכתב האישום המקורי), ודחה את טענתו של המשיב לפיה אדם אחר הניח זיקוקים ברכב כאשר הנהג עוד היה בו, בעוד הוא עצמו עשה כן כאשר הנהג כבר יצא ממנו. בית המשפט המחוזי עמד על כך שהמשיב קשר עצמו לאירוע, ובפרט להכנסת הזיקוקים לרכב מהחלון האחורי, וכי הדברים עולים גם מהודעותיהם במשטרה של הנהג ונוכחים אחרים באירוע.

9. בית המשפט המחוזי קבע עוד כי קיימת עילת מעצר נגד המשיב בשים לב למסוכנות הרבה שהייתה כרוכה במעשיו ולקיומה של חזקת מסוכנות סטטוטורית. בית המשפט המחוזי הוסיף כי המסוכנות הנשקפת מן המשיב מתחזקת בשים לב לרקע האידיאולוגי למעשים המיוחסים לו. בית המשפט המחוזי עמד על כך שהן בזמן ביצועם של המעשים והן במועד מתן ההחלטה המצב במדינה היה "נפיץ" וכי גם בכך יש כדי להשפיע על הערכת המסוכנות של המשיב, בשים לב לקריאותיו לאינתיפאדה. בית המשפט המחוזי הוסיף כי בעניינו של המשיב קיים גם חשש לשיבוש הליכי משפט, בשים לב לכך שהוא ניסה להסתיר את מכשיר הטלפון הנייד שלו בעת מעצרו.

10. בית המשפט המחוזי דחה את המלצתו של שירות המבחן לשחרר את המשיב למעצר בית מלא בבית קרובי משפחתו בדיר אלאסד באיזוק אלקטרוני, אף שציין כי למשיב אין עבר פלילי. הוא קבע כי בניגוד לטענתו של המשיב לפיה הוא "תפס את עצמו" לאחר המהומות בטייבה המתוארות בכתב האישום, ניתן להתרשם כי פרסומיו בפייסבוק, הן לפני האירוע והן אחריו, מעידים על כך שהוא לא שינה את עמדותיו כלל. לפיכך, נקבע כי מן המשיב נשקפת מסוכנות בדרגה גבוהה, וכי בשים לב לפעילותו הרבה ברשת האינטרנט ולתפוצה הרחבה של פרסומיו, לא ניתן להפיג מסוכנות זו בדרך של חלופה כלשהי.

11. כפי שצוין, ביום 2.6.2015 תוקן כתב האישום שהוגש נגד המשיב, כך שהוסף לו האישום השני. ביום 24.8.2015 הוגשה בקשה להארכת מעצרו של המשיב לפי סעיף 62 לחוק המעצרים. ביום 27.8.2015 הורה בית משפט זה (בש"פ 5744/15, השופט ע' פוגלמן) על הארכת מעצרו של המשיב עד להחלטה אחרת, תוך שהצדדים התבקשו לעדכן בדבר תוצאותיו של הליך הגישור שבו נטלו חלק, וכן – ככל שהגישור לא יצלח – האם נקבעו תאריכים מוקדמים יותר לשמיעת הוכחות מאלה שעליהם דיווחו באותה עת. לאחר שהצדדים לא הגיעו להסכמות במסגרת הליך הגישור, ביום 18.10.2015 קיבל בית משפט זה (השופט פוגלמן) את הבקשה באופן חלקי והורה על הארכת מעצרו של המשיב בששים ימים החל מיום 4.9.2015. בהחלטה זו נקבע כי קצב ההתקדמות בהליך העיקרי אינו משביע רצון. באשר לסיבות לעיכוב נקבע כי הוא נבע, בין היתר, מבקשתה של המדינה לדחות את שמיעת התיק לשם השלמת חקירה ותיקון כתב האישום (תיקון אשר התבסס על חומר חקירה שהיה קיים כבר בתחילת ההליך) וכן מהליך הגישור שהחל להתנהל בין הצדדים. בהקשר זה, נקבע עוד כי הליך הגישור אינו אמור לעצור את שמיעת ההליך העיקרי, ולא

כל שכן כאשר הנאשם נתון במעצר. למרות זאת, כאמור, נקבע בהחלטתו של השופט פוגלמן כי אין להורות על שחרורו של המשיב נוכח המסוכנות הרבה הנשקפת ממנו.

טענות הצדדים

12. המדינה טוענת כי הארכת המעצר המבוקשת מוצדקת לנוכח העובדה שמעשיו של המשיב מלמדים על נכונותו לפגוע בחיי אדם ועל זלזולו בשלטון החוק, כך שנשקפת ממנו מסוכנות בדרגה גבוהה. לטענתה, מסוכנות זו מתעצמת נוכח דברי ההסתה שפרסם ואף מושפעת מהמצב הביטחוני השורר כיום.
13. המדינה מוסיפה וטוענת כי העובדה שבעת מעצרו ניסה המשיב להעלים ראיות (בהתייחס לטלפון שלו ולכרטיס הסיים שבו) מעוררת חשש כי שחרורו יוביל לשיבוש מהלכי משפט, וכי גם כעת, בדומה להחלטתו של בית משפט זה בבקשה הקודמת, התמשכות ההליכים אינה מצדיקה את שחרורו.
14. באשר לקצב התקדמות המשפט, שלא הייתה משביעת רצון, מעדכנת המדינה כי זה עתה התבשרה על קביעתם של שני מועדי הוכחות קרובים יחסית – ביום 11.11.2015 וביום 19.11.2011, וזאת בנוסף למועד שכבר היה קבוע ביום 10.12.2015. לפי הערכתה, קיים סיכוי טוב לכך שמועדים אלה יספיקו לסיום פרשת התביעה.
15. המשיב מתנגד לקבלת הבקשה. הוא מדגיש כי זוהי בקשה שנייה להארכת מעצר, לאחר שהשופט פוגלמן התריע על כך שקצב ניהול ההליך לא היה משביע רצון. הוא מדגיש כי כתב האישום המתוקן הוגש רק כששה חודשים לאחר הגשת כתב האישום המקורי, ועד אז לא נעשה דבר, כך שעוכב זה רובץ לפתחה של המדינה.
16. בא-כוח המשיב מוסיף וטוען כי ביום 28.7.2015 הוגש מטעם ההגנה סרטון (מרשתות חברתיות) המתעד חלק מן המהומות בטייבה ותומך, לשיטתו, בגרסת המשיב באשר לכך שהזיקוקים הונחו ברכב בעת שהיה ריק מאדם. בא-כוח המשיב מוסיף ביחס לעבירות הנוגעות להתבטאותו של המשיב ברשתות החברתיות כי לא הייתה בהן קריאה מפורשת לאלימות, אלא רק סימונים של "חיבוב" (Like) או קריאה כללית לאינתיפאדה, שיכולה לחול גם על צורות התנגדות שאינן כרוכות באלימות.
17. באשר למסוכנות, טוען בא-כוח המשיב כי אמנם העבירות המיוחסות למשיב הן חמורות וחלה בעניינו חזקת המסוכנות, אלא שחלוף הזמן מקהה את המסוכנות. עוד הוא טוען כי לפי התסקיר שהוכן בעניינו של המשיב המסוכנות שלו היא "בינונית".
18. לבסוף, מצביע בא-כוח המשיב כי ימי הדיונים שנקבעו הם "חלקיים" במובן זה שבאחד מהם יתחיל הדיון רק בשעה 11:30 ואילו לאחר יסתיים יום הדיון בשעה 13:00. על כן, לטענתו, ספק אם ימי הדיונים הללו יקדמו את התיק בצורה משמעותית דייה.

דיון והכרעה

19. לאחר ששקלתי את הדברים אני סבורה שדין הבקשה להתקבל.

20. אכן, הלכה פסוקה היא כי לאחר שחלפו תשעה חודשים שבהם שהה הנאשם במעצר משתנה נקודת האיזון בין האינטרסים הציבוריים התומכים במעצר לבין זכותו לחירות (ראו למשל: בש"פ 8260/14 מדינת ישראל נ' רפאלוב, פסקה 14 (14.12.2014)). עם זאת, כל מקרה צריך להיבחן לגופו. בנסיבות העניין, לנוכח המסוכנות הטבועה במעשים המיוחסים למשיב, אשר משלבים בין התבטאויות קיצוניות לבין מעשי אלימות, אני סבורה שנקודת האיזון עודנה נוטה לכיוון קבלת הבקשה (השוו: בש"פ 755/15 גבאי נ' מדינת ישראל, פסקה 20 (11.2.2015)). עלי לציין – בכל הזהירות המתחייבת בשלב זה – כי על פני הדברים הטענות באשר לאופי התמים יחסית של התבטאויותיו של המשיב אינן נראות מובנות מאליהן כלל ועיקר. כמו כן, לא התרשמתי שיש בטענות הנוספות ביחס לראיות שהוצגו לאחרונה על-ידי המשיב בהליך העיקרי כדי להשפיע על הערכת המסוכנות בעניינו במסגרת הבקשה שבפני. אני אף תמימת דעים עם המדינה כי ניתן להביא בחשבון בהקשר זה את הנסיבות החיצוניות השוררות בעת הזו (ראו למשל: בש"פ 6289/14 מדינת ישראל נ' אסרף, פסקה 15 (29.9.2014); בש"פ 6825/14 פקטורוביץ' נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (23.10.2014); בש"פ 32/15 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (15.1.2015); בש"פ 5887/15 מחמוד נ' מדינת ישראל, פסקה 24 (6.10.2015)).

21. אכן, התקדמותו של ההליך במקרה זה לא הייתה משביעת רצון, ועל כן הורה השופט פוגלמן על הארכת המעצר ב-60 יום בלבד. אולם, לנוכח המידע החדש באשר לקביעתם של מועדי הוכחות קרובים יחסית דומה שקושי זה התרפא, ולו באופן חלקי.

אין צריך לומר כי הדברים צריכים להוסיף ולהדהד, ויש לקוות כי המדינה תקפיד ללוות את התיק באופן צמוד, על מנת לוודא את התקדמותו בקצב משביע רצון מכאן ואילך.

22. אשר על כן, אני מורה על הארכת מעצר נוספת של המשיב לפי סעיף 62 לחוק המעצרים החל מיום 3.11.2015 בתשעים יום או עד למתן פסק דין בת"פ 8888-12-14 בבית המשפט המחוזי מרכז, לפי המוקדם.

ניתנה היום, כ' בחשון התשע"ו (2.11.2015).

ש ו פ ט ת